

Jordbruksforhandlingene 2018

Innspill fra Norsk Fjørfe­lag

Kort oppsummering

- NFL ønsker at markedsreguleringsordningen opprettholdes og at markedsregulator bør ha anledning til å bruke mer nyanserte og produksjonsregulerende virkemidler for å balansere markedet i overskuddssituasjoner.
- NFL mener at konsesjonsgrensen opprettholdes på dagens nivå.
- NFL foreslår at alle høner opp til konsesjonsgrensen, 7.500 stk., blir berettiget produksjonstilskudd og at satsen økes fra 10 kr/høne til 12 kr/høne. Det ekstra tilskuddet for produksjon i Nord-Norge, 24 kr per høne for de første 1.000 hønene, opprettholdes.
- NFL ønsker at tilskudd til avløsning ved ferie og fritid opprettholdes og at satsen per dyr minimum bør justeres opp tilsvarende den generelle lønnsøkningen
- NFL mener at dersom en rugeeggprodusent, grunnet markedssituasjonen, slakter ut sine dyr før normal slaktedato så bør vedkommende gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet eller grunnet markedssituasjonen for hvitt kjøtt.
- NFL foreslår at ordningen med frakttilskudd opprettholdes.
- NFL foreslår at satsen endres til 8%, slik at avskrivningstiden blir ca. 20 år.
- Husdyrorganisasjonene ber fortsatt Felleskjøpene og bransjen være aktive i veiledning og rådgivning mot bonde for å vri dyrking av kornslag, sorter og kvalitet i ønsket retning.
- NFL presiserer at dersom kornprisen økes så skal prisnedskrivningen på korn forandres tilsvarende.
- NFL mener at det må opprettholdes et sterkt tollvern på landbruksprodukter for å sikre avsetning og pris til produsent, samt høy matvaresikkerhet til forbruker.

Jordbruksforhandlingene 2018

Fjørferæringen

Fjørferæringen i Norge er meget effektiv og representerer en vesentlig del av matproduksjonen og verdiskapningen i norsk landbruk. Fjørferæringen består av ca. 1.350 bønder som betjener det norske markedet.

Norsk fjørfeproduksjon er en klimavennlig matproduksjon, både i et globalt perspektiv og sammenlignet med andre dyreslag. For fjørfe er global gjennomsnittlig utslippsintensitet beregnet til 5 kg CO₂-ekvivalenter per kg slaktevekt og 4 kg CO₂-ekvivalenter per kg egg. I Norge er det beregnet utslippsintensitet for kylling til 2 kg CO₂-ekvivalenter per kg kjøtt. For egg er det beregnet utslippsintensitet til 1,5 kg CO₂-ekvivalenter per kg.

Norsk fjørferæring sitt viktigste fortrinn, sammenlignet med resten av verden, er høy standard på dyrevelferd, lavt smittepress og høy matvaresikkerhet. Dette er mye takket være Norges strenge regelverk, konsesjonsgrenser og spredte bruksstruktur.

Næringen består av

- 66 kalkunprodusenter
- 603 kyllingprodusenter (med over 1.000 dyr)
- 112 rugeeggprodusenter og oppalere av foreldre dyr (slaktekylling)
- 572 eggprodusenter (med over 1.000 dyr/inkludert 81 rugeeggprodusenter)
- 18 livkyllingoppalere (verpehøner, fra daggamle til 16 uker)
- 8 andeprodusenter

Fjørfe er en meget effektiv produksjon

Den samlede animalske landbruksproduksjonen i Norge i 2016 var ca. 410.000 tonn (egg, hvitt og rødt kjøtt). Norsk fjørferæring står for drøyt 40% (166.000 tonn) av den samlede animalske landbruksproduksjonen i Norge, med et forbruk på bare 23% av alt kraftfôr brukt i Norge.

- Det kreves gjennomsnittlig 2,12 kg kraftfôr for å produsere 1 kg egg.
- En verpehøne legger i gjennomsnitt 6 egg i uka.
- Det kreves gjennomsnittlig 2,18 kg kraftfôr for å produsere 1 kg kylling.
- Fra slaktekyllingen er klekket til den er klar til slakt tar det 28-32 dager.
- Det kreves gjennomsnittlig 3,4 kg kraftfôr for å produsere 1 kg kalkun.
- Fra kalkunen er klekket til den er klar til slakt tar det 12 uker for høner 18 uker for haner.

I 2016 ble det produsert

- 86,3 mill. kg slaktekylling
- 10,3 mill. kg kalkun
- 61,2 mill. kg egg innveid til eggpakkeri
- 708 tonn and og gås

Norsk Fjør felag sitt innspill til Jordbruksforhandlingene 2018

Fjørfe produsenter, organisert i Norsk Fjør felag (NFL), vil med denne henvendelsen be Norges Bondelag ta med seg følgende momenter i arbeidet med landbrukets krav ved årets jordbruksforhandlinger.

Markedsbalansering på egg

Markedsbalansering har vært en sentral del av norsk landbrukspolitikk siden omsetningsloven kom i 1930 etter en lang periode med overproduksjon av svin, egg og meieriprodukter. Volummodellen, med en markedsregulator, er et godt verktøy for å sikre bondens avsetning i et sesongbetont marked, samt gi forbrukerne stabil forsyning og pris gjennom året. Produsentene finansierer avsetningstiltak via omsetningsavgiften. Markedsbalanseringsutvalget konkluderte i sin rapport (2015) med at markedsbalansering bidrar til å realisere formålet om uttak av planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE), og at den sikrer avsetning for bonden og økt prisstabilitet. Mottaksplikten i ordninga ligger som en forutsetning for geografisk spredt produksjon, mens forsyningsplikten, som baseres på lik tilgangspris for all industri, reduserer etableringshindringene i leddet etter førstehåndsmottaket. Det ble ikke funnet bevist at markedsregulatorne har fått konkurransemessige fortrinn av ordninga. NFL ønsker innføring av etableringskontroll på egg gjennom markedsregulator i samarbeid med andre varemottakere. Dette er nødvendig for å opprettholde markedsbalanse og ikke bruke produsentenes egne midler på førtidsslakting. Det er samfunnsmessig bærekraftig å regulere bort egget før det er lagt – og ikke i etterkant.

NFL ønsker at markedsbalanseringsordninga opprettholdes og at markedsregulator bør ha anledning til å bruke mer nyanserte og produksjonsregulerende virkemidler for å balansere markedet i overskuddssituasjoner.

Konsesjonsgrenser

Slaktekylling og kalkun

Konsesjonsgrensene for slaktekylling og kalkun ble vedtatt doblet i 2014. Markedet var i ubalanse, med mye kyllingkjøtt på lager. Slaktekyllingproduksjonen er blitt gjenstand for en uheldig kombinasjon av omstendigheter og salget har enda ikke tatt seg helt opp. Markedet for kalkunkjøtt er i ubalanse og det produseres for tiden med reduksjoner. Dette påvirker produsentenes sitt økonomiske resultat negativt. Forutsigbare rammebetingelser er nå meget viktig for produsentene.

NFL poengterer at konsesjonsgrensene for hvitt kjøtt må opprettholdes på dagens nivå.

Konsumegg

Konsesjonsgrensene bidrar i dag blant annet til en spredning av produksjonen over hele landet, hvilket er en viktig del av verdiskapingen landbruket. Videre bidrar en spredning av produksjonen til å opprettholde en dyrehelse i verdensklasse. En eventuell økt etterspørsel av egg klarer eksisterende produksjon og moderat etablering av nye produsenter å dekke inn. Det er med andre ord ikke behov økte konsesjonsgrenser. Ved en endring av konsesjonsgrensene vil vi risikere at markedet kollapser og at økonomien i næringa blir enda dårligere.

NFL poengterer at konsesjonsgrensene for konsumegg må opprettholdes på dagens nivå.

Direkte tilskudd egg

Økonomien i eggproduksjonen har siden omstillingen i 2012 vært synkende. Satsen for produksjonstilskudd til høner over 20 uker er også blitt redusert fra 12 kr/høne til 10 kr/høne. I tillegg gis det kun tilskudd til maksimalt 5.000 høner. Dette er historisk knyttet til den gamle konsesjonsgrensen på 5.000 høner og er en ulogisk differensiering. NFL foreslår derfor en forenkling i tildelingen av produksjonstilskuddet.

NFL foreslår at alle høner opp til konsesjonsgrensen, 7.500 stk., blir berettiget produksjonstilskudd og at satsen økes fra 10 kr/høne til 12 kr/høne. Det ekstra tilskuddet for produksjon i Nord-Norge, 24 kr per høne for de første 1.000 hønene, opprettholdes.

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Satsen per dyr bør justeres opp tilsvarende den generelle lønnsøkningen.

NFL ønsker at tilskudd til avløsning ved ferie og fritid opprettholdes og at satsen per dyr minimum bør justeres opp tilsvarende den generelle lønnsøkningen.

Tilskudd til rugeeggproduksjon

Dagens regelverk forskjellsbehandler eggprodusenter avhengig av om de har høner som legger egg for konsum, eller om de har høner som legger rugeegg.

Det står følgende i jordbruksavtalen 2017-2018:

For foretak med konsumeggproduksjon eller rugeeggproduksjon som på telledato har opphold mellom to innsett av høner og som med kontrakt kan dokumentere kjøp av nye høner, beregnes tilskuddet ut fra antall høner oppgitt ved forrige telledato. Oppholdsperioden mellom innsettene kan ikke være lenger enn 12 uker, regnet fra slakting av forrige besetning til nytt kull er 20 uker gamle. For produksjon som omfattes av markedsregulering, kan foretak som slakter ut dyrene før ordinær slakteuke for innsettet, gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet.

Denne formuleringen er uheldig for rugeeggprodusentene ettersom vedtak i Omsetningsrådet ikke gjelder for rugeeggprodusentene. NFL mener at dersom en rugeeggprodusent, grunnet markedssituasjonen, slakter ut sine dyr før planlagt dato så bør vedkommende også være berettiget tilskudd, selv med lengre oppholdsperiode enn 12 uker.

NFL foreslår at teksten endres til følgende:

For foretak med konsumeggproduksjon som på registreringsdato har opphold mellom to innsett av høner og som med kontrakt kan dokumentere kjøp av nye høner, beregnes tilskuddet ut fra antall høner oppgitt ved forrige telledato. Oppholdsperioden mellom innsettene kan ikke være lenger enn 12 uker, regnet fra slakting av forrige besetning til nytt kull er 20 uker gamle. Foretak som slakter ut dyrene før ordinær slakteuke for innsettet, kan gis tilskudd for en lengre oppholdsperiode enn 12 uker dersom tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet eller grunnet markedssituasjonen for hvitt kjøtt.

Korn og kraftfôr

Geno, Norsvin og Norsk Fjørfeleg kommer med følgende innspill til jordbruksforhandlingene i 2018 når det gjelder korn og kraftfôr kvalitet, i prioritert rekkefølge.

1. Sikre økt selvforsyning av proteinråvarer. Vi er nå kritisk avhengige av import. Viktig å støtte videre forskning for utvinning av protein fra hav- og skogråstoff, «Foods of Norway» er et godt eksempel.
2. Det er en kjensgjerning at endring i klima vil påvirke oss i framtida, det vil bli varmere og våtere. Derfor prioriteres fortsatt FoU innsats innen hygienisk kvalitet/mykotoksiner, herunder:
 - Dyrkingsråd/teknikk
 - Sortsutvikling
 - Hurtiganalyser
3. Forsterke beredskapslagrings ordning for såkorn. Tilgang til riktige sorter og friskt såkorn er viktig agronomisk og for å sikre hygienisk kvalitet på kornet. 2 vanskelige høster på rad viser at ordningen bør forbedres
4. Mottaks og tørkekapasiteten bør økes. Dette er viktig for å ta vare på verdier og kvalitet, en kan tenke to alternativer samtidig:
 - a. Økt støtte fra Innovasjon Norge til enkle gårdsanlegg
 - b. Økt støtte til investeringer hos varemottakerne
5. Det bør arbeides for økt dyrking av økologisk korn, økonomien i økologisk kornproduksjon er gunstig, spesielt for de som har god tilgang på husdyrgjødsel. Mye av arbeidet vil derfor dreie seg om informasjon og kommunikasjon for å få flere over til økologisk.

Husdyrorganisasjonene ber fortsatt Felleskjøpene og bransjen være aktive i veiledning og rådgivning mot bonde for å vri dyrking av kornslag, sorter og kvalitet i ønsket retning.

Prisnedskrivning på korn

I fôr til fjørfe brukes en stor andel norske råvarer. Produsentene ønsker å produsere fjørfeprodukter på norsk fôr. Det er svært avgjørende for økonomien at kraftfôrprisene ikke øker. Prisnedskrivning på korn er den mest effektive måten å gi kornbøndene nødvendig løft og samtidig demme opp for en stadig økende kraftfôrpris.

NFL presiserer at dersom kornprisen økes så skal prisnedskrivningen på korn forandres tilsvarende.

Frakttilskudd for kraftfôr, slakt og egg

Fjørfe har en viktig plass i store deler av distriktslandbruket. Innfrakttilskudd for egg er et viktige distriktspolitisk virkemiddel. Det bidrar til at det blir lønnsomt for varemottakerne å hente inn egg fra produsenter lenger unna eggpakkeriene. Distrikttilskudd på egg og fjørfekjøtt og frakttilskuddet på kraftfôr bør sees i lys av hvilke ekstra kostnader distriktslandbruket har, som sonetilleggene på kraftfôret, ulik nettleie og forbruk av energi, samt andre forhold. Målet må være et rettferdig landbruk med tilnærmet like rammevilkår uavhengig av geografi og avstander til leverandører og varemottaker.

NFL foreslår at ordningen med frakttilskudd opprettholdes.

Avskrivningssats for husdyrbygg

Det skjer en stadig utvikling i kravene til husdyrnæringen. Nye krav gjør husene ubrukelige etter 20 år. Det er ikke mange 20 år gamle fjørfehus som fremdeles er i produksjon i dag, og man kan ikke forvente at utviklingen kommer til å stoppe. Eldre husdyrbygg er vanskelige å omdisponere til annen bruk. Dette er en dedikert bygningsmasse. Skal man fortsette med husdyrproduksjonen i et fjørfehus utover 20 år må bygningen totalrenoveres for å opprettholde tilfredsstillende biosikkerhet. I bygg for slaktekyllingproduksjon medfører dyreholdet en særlig slitasje pga. krav til vask og desinfeksjon. Et slaktekyllinghus blir vasket ned og desinfisert 160 ganger i løpet av 20 år med 8 innsett i året.

Avskrivningssatsen for husdyrbygg ble i 2012 økt fra 4% til 6%. Denne økningen reduserte avskrivningstiden for husdyrbygg fra 35-40 år til 25-27 år.

NFL forslår at satsen endres til 8%, slik at avskrivningstiden blir ca. 20 år.

Tollvern

Et sterkt tollvern er viktig for at norske produsenter kan produsere norsk hvitt kjøtt og egg på mest mulig norske råvarer.

NFL mener at det må opprettholdes et sterkt tollvern på landbruksprodukter for å sikre avsetning og pris til produsent, samt høy matvaresikkerhet til forbruker.

For Norsk Fjørfelag

Lars Otto Grundt
Styreleder

Margrethe Brantsæter
Daglig leder

